

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Minerva, sive de causis latinae linguae commentarius

**Sánchez, Francisco
Schoppe, Caspar
Perizonius, Jacobus
Franequera, 1687**

Praefatio ad lectorem

[urn:nbn:de:bsz:31-109138](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109138)

PRÆFATIO

A D

LECTOREM.

Fidem meam ad alia, quam quæ nunc præsto, dudum tibi obligatam agnosco, Amice Lector; sed quam ut liberem tandem ac repræsentem, brevi jam, si fata Deusque fiverint, seriam ac diligentem dabo operam. Interim mihi aliud licet agenti, tu tamen, si videtur, pauxillam jam nunc des operam, & hoc, quod te volo, agas, etiam atque etiam rogo. Evenit, ut Bibliopola noster in officinam remittere decerneret hanc Franc. Sanctii, Viri Eruditissimi, Minervam, librarijs in tabernis dudum jam desideratam; & mecum sedulo ageret, ut si quid hujus generis haberem, quod ad eam quacunque accessione locupletandam pertineret, suæ, quam parabat, editioni adderem. Non abhorrebam ab hac cura, siquidem in mundo mihi esse arbitrabar, quæ ad illustrandam, vel etiam castigandam alicubi hanc Minervam facere videntur. Nec abs re, aut à Professione nostra alienum censebam, si hujusmodi provinciam susciperem administrandam, qualem ante me Complures Viri, sanequam Egregii, & omnis Eruditionis laude cumulatissimi præclare gesserant; quos inter, ut Comitum illum Clarævallæ, Gasp. Scioppium, præcipuum Sanctii nostri discipulum, aliosque taceam, familiam suo jure ducit clarissimum illud consummatæ in hoc genere eruditionis, & stupendæ industriæ exemplar, Gerh. Joh. Vossius; neque ut tempore, sic ordine aut loco postremus haberi debet, qui etiamdum viget ac floret, Gallicano sermone Scriptor *Novæ Methodi Græcæ* Latinæque Linguæ facilius feliciterque addiscendæ, Anonymus quidem, sed quem vel sic scimus esse Benedictini Ordinis, juxta Mabillonium, maximum decus atque ornamentum. Horum vestigia licet impari sæpe passu legere, & exemplum sequi, quid aliud, quam decorum esse queat homini, qui ceteroqui tantis Viris, veteranisque adeo scri-

PRÆFATIO.

scriptoribus adscribi aut conferri ipse nolit? Sed nec e re nostra existimabam invalescere illam opinionem, qua, qui Singularium rerum locorumque Observationes, Animadversiones, sæpe & Emendationes, ut vocant, Criticas, sibi inter legendum antiquos Auctores natas, edere & publicare malunt, quam repetita toties jam omnibus in disciplinis Systemata, nunquam aliis eandem licet studiorum sectam amplexis, placita, aut placitura, qua illi, inquam, traducuntur ideo per ora hominum & proscribuntur tanquam ab omni systematica doctrina alieni, vel quod eam fastidiant, vel potius, quia vix credibile est, quenquam in docendis artibus & disciplinis eam ex animi sui sententia averfari & repudiare, quod Augusto eam pectore capere nequeant, atque ita sua sibi jubeant habere, vulpeculæ in modum, quæ quod percipere suis non valebat viribus, verbis elevabat. Neque tamen nos nunc quidem Systema aliquod heic damus, ne pro eo obtrudere me censeas hanc opellam; sed damus tamen perpetuas pene observationes ad Librum, quo ipse ejus Auctor suam Grammatices Latinæ Epitomen uberius explicuit, causas Linguæ investigavit, & omnia multis rationibus confirmare studuit. Atque adeo Systematica, maximam certe partem, sint oportet, quæ hic ab ipso illo Auctore, quæque ad eum in Notis disputantur, Grammaticam rerum locutionumque naturam & causas indagantia. Rectius forte fecissem, &, ut vere dicam, factum jam pæne malle, ut ex meis ipse Annotationibus, qualescunque illæ sint, unum aliquod construxissem corpus, à quo superflua omnia, & aliena abessent. Sed aliter res rationesque meæ nunc quidem tulerunt. Nam cum primum ad dandam hanc Minervæ Sanctianæ operam invitaretur, non licuit profecto per varias occupationes integram & per omnes suas partes simul eam explorare, priusquam manus commentando admoverem: neque arbitrabar, toties me ab ejus Auctore in alia omnia abiturum, ut quam curiose jam olim legissem, & maximo probavissem opere, Præterea sic semper existimavi, consultius esse literis & studiis omnibus, quæ jam copia potius, & multitudine librorum, quam inopia laborant, si bene à prioribus edo-

la-

PRÆFATIO.

lata iterum incudi reddantur, & adpersis hinc inde animadversionibus expoliantur, quam si nova ejusdem argumenti opera identidem in publicum protrudantur, quæ plerumque, quicquid in iis adfabre factum, alienæ seu priorum debent dolabræ, sed quorum hac ratione memoriam prorsus, contra quam oportebat, intercipiunt. Verum, ut sit, quum in rem præsentem venissem, & singula, prout magis minusve festinabant operæ, per partes suas considerarem, usu ipso deprehendi, nimium quantum in plerisque mea sententiâ ab antiquioribus Grammaticis fecerisse Sanctium, rejiciendo, quæ jam inveterata usu, & satis commode olim inventa mihi quidem videbantur. Quod tamen non ita accipi velim, ac si vitio id Sanctio vel cuiquam verterim, quod non mordicus tenuerit superiorum præcepta, seu quod ea ad Genium & Usus Linguae Latinae cum cura exegerit, aliasque, quam illi dederant, rationes causasque locutionum exquisiverit, & invenerit. Qui hoc ingenio sunt, præclare illi plerumque studiis & disciplinis, quas pertrastant, meo quoque judicio, consulunt. Neque vero conveniret, me infimulare alium ejus culpæ, cujus ipsè me adfinem, si qua ea esset, fateri deberem, aut si id gravarer, præsentibus documentis argui possem. Nam multâ sine dubio nove, uti nunc sunt, & forsân etiâ paradoxæ disputata hic à me & tradita reperies, sed quæ pleraque omnia eo tamen studio & eo argumentorum pondere putem probata, ut vix hæsitati loci superesse ullus queat. De *Participiis*, ut veris *Nominibus*, atque ideo *Accusativum* Casum per se neutiquam regentibus in Lingua Latina, si quis refragetur, minime id mihi mirum, aut præter omnem expectationem accidet, quum in vernaculis Linguis aliter sane se res habere videatur, & facile crediderim ipsos Græcæ Latinæque antiquos Scriptores, non animadversa constructionis Participiorum cum Accusativo prorsus frequentissimæ natura, sicuti id eos sæpe & alias non fecisse variis exemplis clarissime, ni fallor, passim docui, non aliter ergo ipsos existimasse, quam ab istis vocabulis proxime hunc casum flagitari; atque idcirco eam *ὀρθότητι* magis magisque illo animi sensu frequentasse. At nos hic

P R Æ F A T I O.

hic primigeniam singularum constructionum naturam, & sic frequentati deinceps Usus, licet sæpe in Abusum, ut exemplaribus rebus ipsis declaravimus, degenerantis, originem eo Linguae genio primitisque initiis eruere pro virili, & protrahere studuimus, sicuti id vere nostri esse muneris, susceptis hisce partibus, iudicabamus. Ea vero gratia non tam Priscianum aut æquales semper excussimus, (nec enim per temporis angustias potuimus) sed rationem ipsam usu vetustissimorum, Plauti, aliorumque subnixam maxime adhibuimus, nostraque unice Adversaria seu scrinia nostro modo & jure compilavimus. Ceterum dum mihi Typographum quasi Modimperatorem quendam constitui sum passus, sæpe subitaria opera effundi debuit, quod ultimam adhuc limam, & intensiorem curam desiderasse ipse postea deprehendi. Unde adeo factum, ut aliquando de iisdem rebus aliter atque aliter disserterim, dum, ut fit, secundis & repetitis curis perspexisse me credidi ea, quæ prius necdum plane pervideram, vel certe non ita acceperam, sicuti deinceps sine ulla hæsitacione explicanda censui. Hujus generis sunt, quæ de Verbis *Impersonalibus*, & *Neutris* contra Sanctium, procedente opere, aliquantum aliter & certiore animi nostri adsensu, quam antea, disputavimus, sicuti collatis inter se locis, in indice notatis, facile cuivis patebit. Sed & ex eadem festinatione, quam officina subinde indicebat, factum, ut eandem rem jam alibi prolatam, denuo, quasi nusquam antea traditam, memoraverim, id quod, dum omnia raptim perlustro & relego accidisse mihi comperi pag. 19. & 784. in eruenda utrobique origine & vera significatione vocabulorum *Ara* & *Anse*. Ceteroqui vero, quantum potest, effugere studui omnem *tautologiarum*, & superfluum verborum copiam, idque adeo, ut etiam, quando à Sanctio dissentire, aut ejus quacunque de re sententiam refutare visum fuit faciendum, vix unquam omnia aequè Auctorum loca ab eo secundum istam sententiam male explicita, vel simul ad partes unâ dissertatione vocaverim, vel per singulas paginas aliter exponenda monuerim, sed reliquerim potius pleraque Lectorum arbitrio, qui mea istic cum Sanctianis comparare sustinerint. Verum

ita,

P Æ F A T I O .

ita quamvis sæpe sic satis proluxæ evaserint Animadversiones nostræ, vereor tamen, ne nimis aliquando in verbis brevitati studuerim, & sic dum brevis esse laboro, obscurior alicubi sim factus. Quod tamen si quando evenit, evenit certe præter meam voluntatem & opinionem, ut qui ipse aliis in scribendo nihil antiquius aut studiosius commendem, quam ut primam dent operam perspicuitari. Atque adeo neque in his sperem aut rear, quenquam attentum satis Lectorem facile usquam prorsus adhæsurum, Quod superest, quicquid tamen in Grammaticis hisce disquisitionibus desiderari deinceps cognoscam, sed & eas ipsas forte, in idoneum magis ordinem digestas, secundis aliquando curis, siquidem publicum ab iis sâporem non plane abhorrere intelligam, lubens emendabo. Vale Benevole Lector, & studiis meis, tibi deservire gestientibus, si videtur, fave.

A D